

CIKLUSOK

While

készítette: Vastag Atila

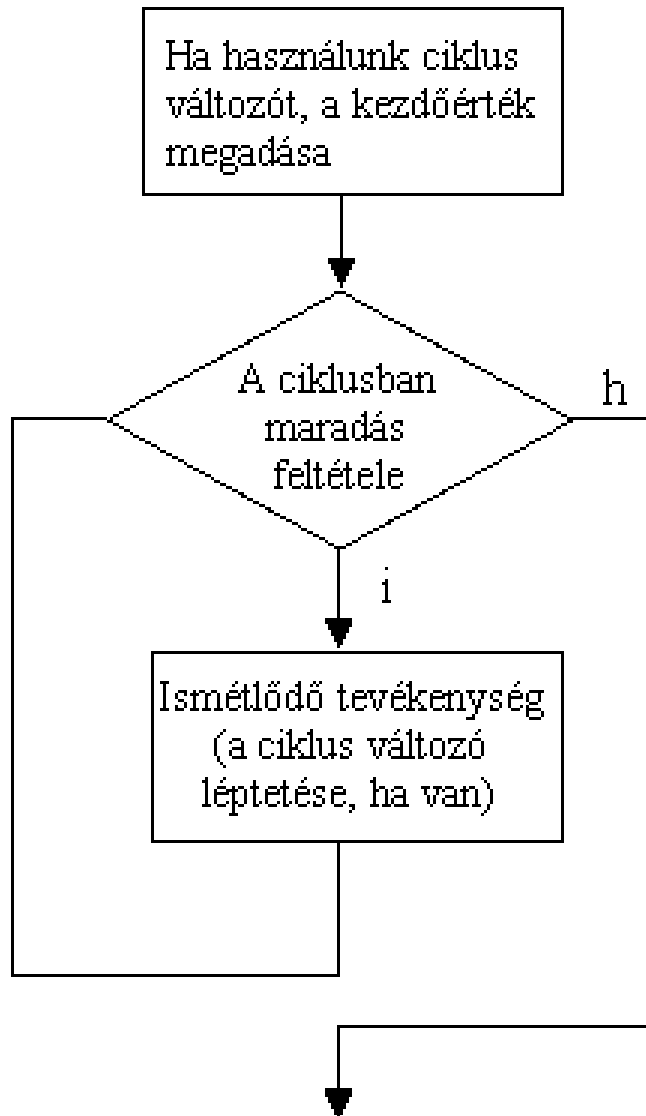
2020

A program egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy ismétléseket képes végrehajtani.

A **ciklus (iteráció) ismétlést** jelent, ilyenkor egy vagy több utasítás újra és újra végrehajtódik.

Vannak olyan esetek amikor az iterációk számát előre el tudjuk dönteni, de van azonban amikor a futási körülményektől függ. Ha az ismétlés feltételtől függően történik, vagy előre nem meghatározható ismétlésről van szó **előtesztelő ciklust** (*while*) használunk

Ilyen problémák megoldására használni tudjuk a **for** végtelen ciklust is a **break** kulcsó segítségével, amely a ciklust megszakítja egy definiált feltétel teljesítése után!

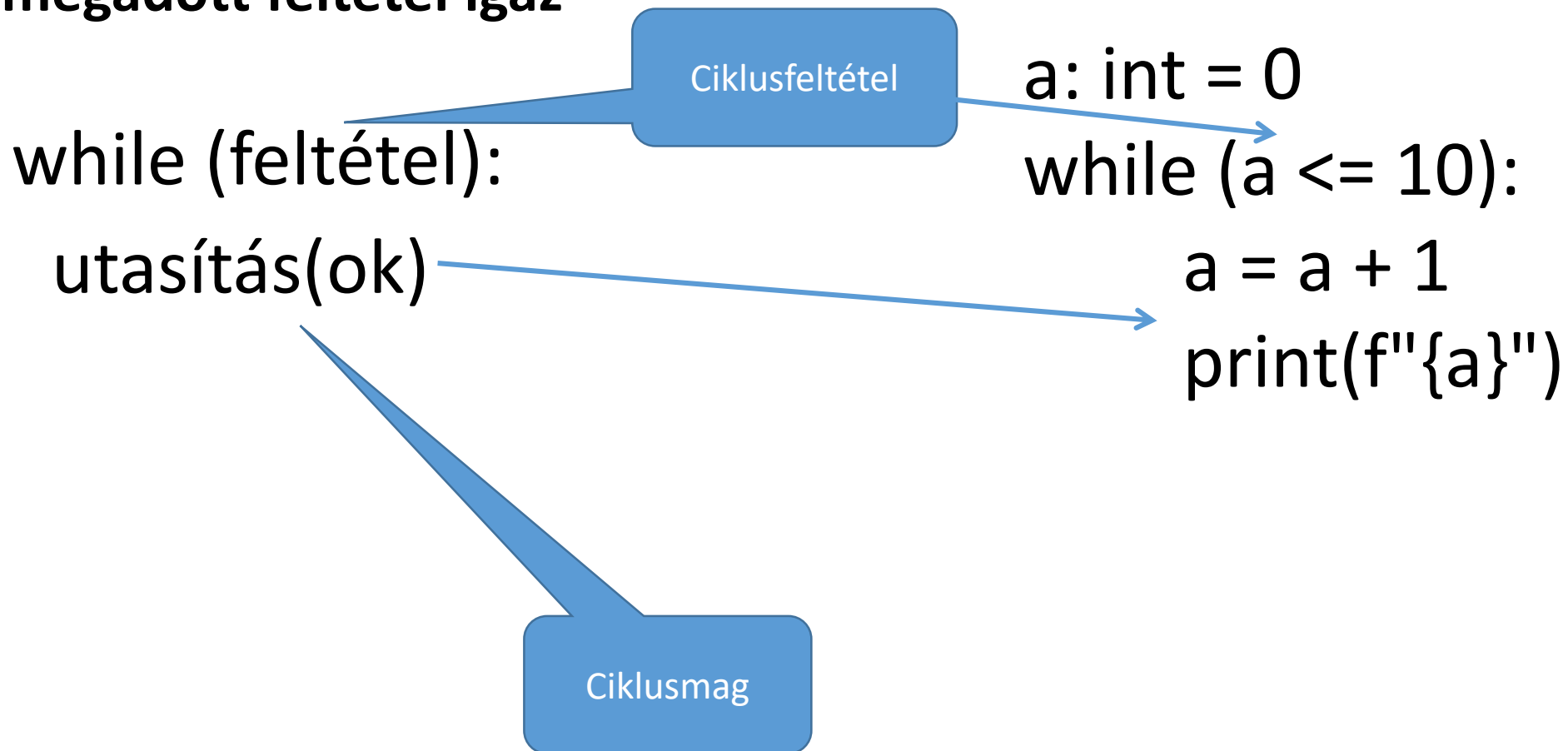

A folyamatábra a *while* ciklus logikai modellje. Az első feldolgozást szimbolizáló téglalap csak akkor szükséges, ha a ciklusban használunk ciklus változót, esetleg azt a ciklus bennmaradási feltételeként alkalmazzuk. A ciklus feltétel része tartalmazza a ciklusban maradás feltételét. A második feldolgozás blokk tartalmazza a ciklus utasításait, valamint a ciklus változójának léptetését, természetesen csak abban az esetben, ha van ciklusváltozó. Ha megértjük a folyamatábra és az általános forma működési elvét, akkor azok alapján bármilyen *while* ciklust el tudunk készíteni.

While

előltesztelő ciklus

- A while ciklussal egy utasításblokkot mindaddig ismételhetünk, **míg egy megadott feltétel igaz**

A while utasítás esetén a Python a zárójelben levő feltétel kiértékelésével kezd.

- Ha a feltétel hamis, akkor a következő blokkot figyelmen kívül hagyja és a programvégrehajtás befejeződik.
- Ha a feltétel igaz, akkor a Python a ciklustestet alkotó teljes utasításblokkot végrehajtja, vagyis:
  - *az $a = a + 1$ utasítást, ami 1-gyel incrementálja az a változó tartalmát (ami azt jelenti, hogy az a változóhoz hozzárendelünk egy új értéket, ami egyenlő az a 1-gyel megnövelt előző értékével).*
  - *a **print** utasítást, ami kiírja az a változó aktuális értékét*
- amikor ez a két utasítás végrehajtott, akkor tanúi voltunk az első iterrációnak, és a programhurok, vagyis a végrehajtás visszatér a while utasítást tartalmazó sorra. Az ott található feltételt újra kiértékeli és így tovább.
- Ha példánkban, az $a < 7$ feltétel még igaz, a ciklustest újra végrehajtott és folytatódik a ciklus.

A *while*-t használó megoldásnál ügyeljünk arra, hogy a ciklus változóját léptetni kell, vagyis az értékét minden lefutáskor növeljük meg eggyel, mert a *for* ciklussal ellentétben itt a rendszer erről nem gondoskodik. (Emlékezzünk vissza a *for* ciklusra! Ott a ciklus változó növelése automatikus és nem is célszerű azt külön utasítással növelni).

Ügyeljünk arra is, hogy a ciklus változójának mindig adjunk kezdő értéket, ellenkező esetben az ismétlések száma nem lesz megfelelő.

Természetesen a *while* ciklust leginkább a logikai értékek vizsgálatakor használjuk, s nem számláló ciklusként (arra ott van a *for*).

Vegyük sorra, hogy mikor célszerű logikai, vagy más néven feltételes ciklusokat alkalmazni.

- Amennyiben nem tudjuk meghatározni a ciklus ismétlésinek a számát (futás közben dől el).
- Ha a leállás valamilyen logikai értéket szolgáltató kifejezés eredményétől függ.
- Több leállási feltétel együttes használatakor.
- Az előző három pont együttes fennállása esetén.

FELADATOK

- 1 – Kérjük meg a felhasználót, hogy adjon meg egy 0 – 9 közötti számot. Addig ismételjük amíg nem lesz jó a bevétel! Jó bevétel után írjuk ki ezt a számot a képernyőre.
- 2 – Írjunk programot, amely bekéri a nevünket, és ha azt megadtuk, akkor üdvözlő szöveggel üdvözli a felhasználót.
- 3 – A számítógép random generáljon egy számot 0 és 9 között. Majd a felhasználónak ki kell találni ezt a számot 5 nekifutásból.
- 4 – Írjunk programot, amely a felhasználótól addig kér be számokat, még azok összege meghaladja a 100-at. Minden bekérés után jelezni a felhasználónak a jelenlegi összeget és a hányadik bevételnél tart.
- 5 – Írjunk programot, amelyben a felhasználó megad egy határértéket (min 100), majd a felhasználótól addig kér be számokat, még azok összege nem haladja meg a határértéket. Minden bekérés után jelezni a felhasználónak a jelenlegi összeget. Ha az összeg eléri a hatarerteket akkor kiírni, hány lépésben érte el a felhasználó a hatarerteket.

FELADATOK

6 - Olvassunk be egy életkort 0-99 között. Addig ismételjük amíg nem lesz jó a bevitel! Adjuk meg hogy melyik korosztályba esik az illető!

(0-6: gyerek, 7-18: iskolás, 19-65: dolgozó, 65- nyugdíjas)

7 – Kérjünk be egy számot és egy másikat úgy, hogy nagyobb legyen az elsőnél. Számoljunk visszafelé a nagyobbik számtól a kisebbik felé. (A feladat kiegészíthető azzal, hogy bekérjük a lépésközt is, ami kisebb kell legyen a két szám különbségénél.)

8 – Készítsünk automata menüt ahol egy szám egy üdítőt jelent. A felhasználónak választania kell üdítőt, de csak azokból amelyek a kínálatban vannak. Amennyiben nem azt választjuk nem kapunk üdítőt.

9 – Kérjünk be egy 3 jegyű számot és állapítsuk meg, hogy osztható e 7-el. Addig ismételjük a bekérést, amíg nem 3 jegyű a megadott szám.

10- Kérjünk be egy max 2 jegyű, pozitív n számot:

- Írjuk ki 0 és n közt a páros számokat
- Adjuk össze 0 és n közt az 5-el osztható számokat
- Számoljuk meg, hány szám osztható 0 és n közt 11-el
- Írjuk ki azon számokat 0 és n közt amelyek 7-el osztva 3-at adnak maradékul

11 – Írjunk programot amely a felhasználótól bekér egy páros majd egy tőlle nagyobb páratlan számot. A következő lépésben generáljunk egy véletlen számot e két érték közt és határozzuk meg mely szám (páros vagy páratlan) van messzebb a véletlen számunktól.

Számítsuk ki a két bekért érték közti átlagot is.

Számoljuk meg a 4-el osztható számok számát is.

12 - Van egy kis megtakarított pénzem. Arra vagyok kíváncsi, hogy hány hónap múlva éri el ez az összeg a bankban a 100 000 Ft-ot, ha havi 2%-os kamattal számolhatok?